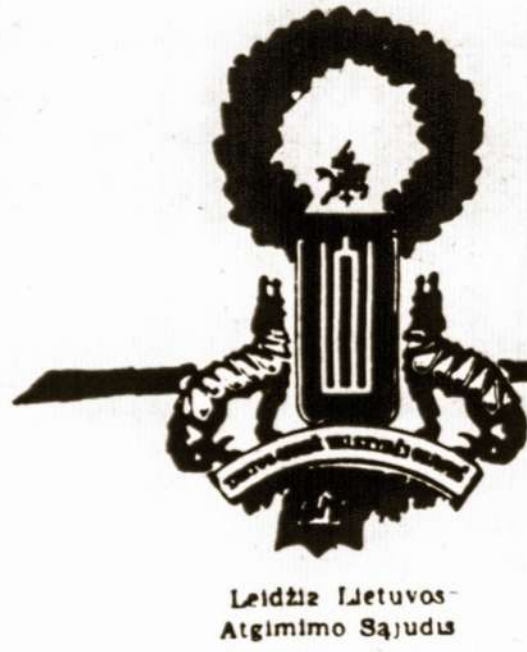

Nurimk, brangi žalia giruže,
Pabusk iš skausmo ir kančios -
Pakilo sūnūs už šalelę,
Už brangią žemę Lietuvos.

Lietuvis ne vergaut pripratęs,
Jis laisvę gyvybe atgaus,
Šlamėkit drąsiai, šimtametės,
Viršūnes tieskit lig dangaus.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL

Telef: FR 6-5416

Entered as second class matter at the post office at Chicago, Illinois.

EINA SEP'NYNIOLIKTUS METUS

1963 GRUODŽIO - DECEMBER 19

Nr. 25(918)

KAM NUSVIRO GALVA,

Danguje Angelai Vainiką Iš Deimantų Pina

Švenčiame Kristaus gimimo sukaktį, kuris turėjo atnešti ramybę geros valios žmonėms žemėje...

Deja, ir pats Kristus žuvo nuo neramios žmogaus rankos ir lauktoji ramybė neatėjo į pasaulį. Žmonija, kaip skendo karo, bado ir maro ugnyje, taip tebeskęsta. Tartum koks raudonas siūlas eina per visą žmonišios istoriją, ženklindamas savo kelią krauju, kančiomis ir ašaromis.

Šiandien mes, lietuvių tauta ar jos dalis esanti išeivijoje, negalime ramia širdimi tarti, kad laukiame ir linkime visiems ramybės, nes toje ramybėje glūdėtų mūsų nelaimingos tautos pražūtis. Mes atėjome iš istorijos ūkanų, mes pergyvenome

didžias laimėjimų ir garbės dienas, mes kartu pergyvenome ir karčias nepasisekimų dienas, palydėtas šimtų geriausių mūsų sūnų kančiomis ir kraujo aukomis. Šioji diena negali mūsų stabdyti ramybėje, nes visa tauta yra kovos kelyje ir toji kova dar nebaigta. Mes tikime, kad mes kovojame už gerį ir teisingumą, tikime, kad siekiame to, kas mums priklauso ir šventai tikime, kad visa tai pasieksime.

Ne ramybės, bet teisingumo mes trokštame. To troško ir Kristus, ku-

ris visu savo gyvenimu neturėjo nė valandos ramybės. Vos gimęs, štai Jis jau tremtyje, bėga į Egipto žemę...

Toje "Egipto žemėje" šiandien esame ir mes, pabėgę nuo baisaus Erodo persekiojimų, nuo to Erodo, kuris šiandien nešioja komunizmo vardą, kuris, kaip ir anais laikais, siekia sunaikinimo mūsų tautos.

Toje didžioje susikaupimo valandoje, mes savomis mintimis skrendame į vergijos pančiais surakintus mūsų tėvynės laukus, mintimis lan-

kome tuos tūkstančius didvyrių išmėtytus kapus ir ties jais giliai... giliai susikaupiame. Čia glūdi mūsų tautos jėga ir syvai į ateities gyvenimą! Jie niekad lietuvių tautai nemirs, nes jų auka ir pasišventimas nūgali mirties nešamą ribą ir įamžina jų vardus mūsų tautai, kol toji tauta bus gyva.

Mes kėlėmės laisvam gyvenimui 1918 metais tik todėl, kad už tą laivą prieš tai buvo žuvę šimtai tauriausių lietuvių sūnų. Mes neišradome naujo gyvenimo, mes tik buvom

gerbingi tėsėjai jau senai pradėtu darbų, vedančių į laisvą ir garbingą tautos gyvenimą. Kelsimės ir ateityje, greičiausia ir vėl aukodami sunkias kraujo aukas, kelsimės sekdami praeities didvyrių kelius, nebodami aukų, nebodami kančių, kad mūsų genties ateinančioji karta galėtų džiaugtis laisve, gerove ir nešti garbingai iškeltą lietuvių tautos vėliavą ateitin! Kelsimės! Tas prisikėlimo tikėjimas yra įrašytas krauju ir ugnimi! Jis glūdi mūsų širdyse, mūsų valioje ir mūsų protuose.

Išsikėlimo ramybėje, kurie žuvote už Tėvynę, mes - gyvieji prisiekiamės jums, kad tol nesinėšiosime savose širdyse ramybės, kol Jūsų teštamantas, paliktas mums, bus paverstas kūnu!

.....
išsivystymo kelią iki mūsų dienų. Padavimuose minima, jog jau labai žiloje senovėje, prieš krikščionišką erą, kada metų laikų keitimas buvo garbinamas ir kada buvo tikima, kad saulė yra gyvas padaras, kuris, kaip ir žmogus, gimsta, auga, bręsta, sensta ir... miršta, tada, reikia manyti, ir gimė šių tradicijų pradžia.

Žiemos metu... gimsta nauja saulutė, kuri iki pusės metų "auga", sti prėja... Gruodžio pabaigoje įvyksta dienos su naktimi susilyginimas ir po to jau diena ilgėja. Senovėje, žmonės pastebėję šį reiškinį, ėmė švęsti "saulės gimimo" dieną. Mūsų Kūčių, neabejotinai, kilusios anais, amžių glūdumoje likusiais laikais, kai "naujagimės" saulės garbei buvo rengiamos iškilmingos puotos. Ir tik vėliau, kai Kristaus gimimas, Bažnyčios autoritetų nuomone, neva atitiktas tą patį metų (saulės gimimo šventę) laiką, Kristaus gimimo ir "saulės gimimo" šventės susiliejo. Iš kai kurių senovės slavų tautų sakinių, padavimų, net maldų, išvedama, jog "Božica" turėjęs gimti "rojuje" kur augė medžiai sidabriniais ir auksiniais lapais, aukso obuoliais pasipuošę. Iš tų legendų ir kilęs paprotys Kalėdų metu eglutę puošti sidabriniais ir auksiniais "obuoliais", įvairiausiais blizgučiais ir iliuminuoti žvakutėmis. Mat, po šalotos žiemos švenčių, labai jau buvo išsiilgta pavasario ir vasaros su javų, vaisių ir kitomis gamtos gerybėmis. Tai buvusi geros vilties ir džiaugsmo šventė. Ta proga besidžiaugiantieji tikėjo, jog nuo puotos-vakarinės pa tiekalų gausumo priklausys geras derlius, nesigailėjo tai vakarienei nieko, kas jiems buvo prieinama. Buvo įprasta ta proga pasikeisti su artimaisiais ar kaimynais įvairiomis ūkio gerybėmis, dovanomis.

Mes, lietuviai, Kalėdų šventes pradame taipgi tradicine Kūčių vakariene, su papuošta eglute, su "Kalėdų senelio" dovanomis ir visa eile gražių mistinių žaidimų, burtų, romantikos...

Vakare, kai dangaus skliaute pasirodo žvaigždės, - uždegama eglutė ir šeima renkasi prie stalo. Po trurpos maldos pradeda šventoji, sin-

- nukelta į 6 puslapį -

Ar tai demokratiška?

Rašo: J. Kadagys

Visi dar gerai prisimename, kai šių metų pirmoje pusėje, šio krašto Vyr. Teismas išaiškino, jog ir vi sa nekalto turinio ir jokios religijos neproteguojanti malda, kalbama viešose mokyklose prieš pamokas, yra neleistina, nes, pagal konstituciją, toks veiksmas esąs nelegalus. Vadinas, melstis valdžios mokyklose yra priešinga Amerikos (skaitomos pačios demokratiškiausios) konstitucijos pasaulyje raidei ir dvasiai. Tuo tarpu Stalino konstitucija, kuri irgi kai kurių laikoma pati... "demokratiškiausia", bent formaliai religijos laisvės nevaržo...

Tuo tarpu vistiek daugelis teisingai supranta ir aiškina, kad Amerikos konstitucija draudžia vyriausybei tik proteguoti bet kurią religiją, bet nedraudžia pačios religijos, tai gi ir maldos, kaip tokios, kaip Vyr. Teismas išaiškino.

Jei jau taip yra, tai gal Maskva ir turi pamato tvirtinti, nors ir veidmainiškai šypsodamosi, kad... jos konstitucija yra... demokratiškiausia...

Pagaliau š. m. lapkričio mėn. pradžioje vėl iškilo aiškstėn gan įdomus klausimas. Kongresmanas R. T. Ashmore (S. C.) inėšė į Atstovų Rūmų įstatymo projektą, kad Vyr. Teismo rūmuose, virš tribūnos, būtų įrašyta aukso raidėmis: "In God we Trust", kaip jie yra įrašyti Senato ir Atstovų Rūmų sienose. Pagal nustatytą tvarką, apie tokį įstatymo projektą buvo painformuotas ir Vyr. Teismo pirm. E. Warren, kuris atsakydamas į tai pareiškė, kad jis yra priešingas tokiam įrašui... mat jis kenktų rūmų architektūriniam grožiui!... Reikia pasakyti, kad bent iki šiol mažai kas žinojo, jog ponas pirmininkas yra ir architektas... me no žinovas.

Atrodo, kad p. Warren bus pamiršęs vieną mažą smulkmeną, kurią kongresmanas Smith jam primena.. Esą Vyt. Teismo rūmai nėra privati p. Warren nuosavybė, kurioje jis galėtų leisti ar neleisti daryti bet kokius pakeitimus. Rūmai priklauso valstybei ir todėl Kongresas, kaip tautos atstovybė, gali priimti tokį įstatymą ar kam tas patinka, ar ne.

Šiame laisvame ir demokratiškame krašte niekas nedraudžia savo privatų gyvenimą tvarkyti pagal bet kurios religijos nuostatus. Iš antrės pusės, niekas čia neverčia priklausyti bet kuriai konfesijai. Taipgi yra faktas, kad ateistai šiame krašte sudaro mažumą, todėl, kai kuriais atvejais, jų pastangos primesti savo valią daugumai yra tikta nedemokratiškos...

Kalėdos

Neginčytina, kad vienintelė kiekvienos tautos kultūros apraška yra jos gražios-kilnios tradicijos. Ir už tai kiekviena tauta gerbia ir brangina iš prosenelių paveldėtas tradicijas, skaito sava pareiga ne tik jas išlaikyti nesužalotas, bet ir papildyti visu tuo, kas artima tautos charakteriui, sielai ir širdžiai.

Mes, lietuviai, esame paveldėję daug labai gražių ir giliai prasmingų tautinių tradicijų, kurių daugelis jau yra tarsi susipynusios su mūsų

religija, su bažnytinėmis šventėmis ar apeigomis. Čionai tenorėčiau paminėti tik tas, kurios susijusios su Kalėdų šventėmis. Kalėdos yra ne tik svarbios bažnytinės, bet ir šeimyninės šventės, kurių tradicinės apeigos jungiasi su religinėmis, gražiausiai sužavinčiomis ne tik vaikų ar jaunimo eiles, bet ir senimą.

Nelengva būtų tiksliai pasakyti kada ir kur tos gražios, kilnios, prasmingos Kalėdų apeigos gimė, taipgi būtų nelengva nustatyti visą jų

Augustaitytė-Vaičiūnienė

Kristaus atėjimas

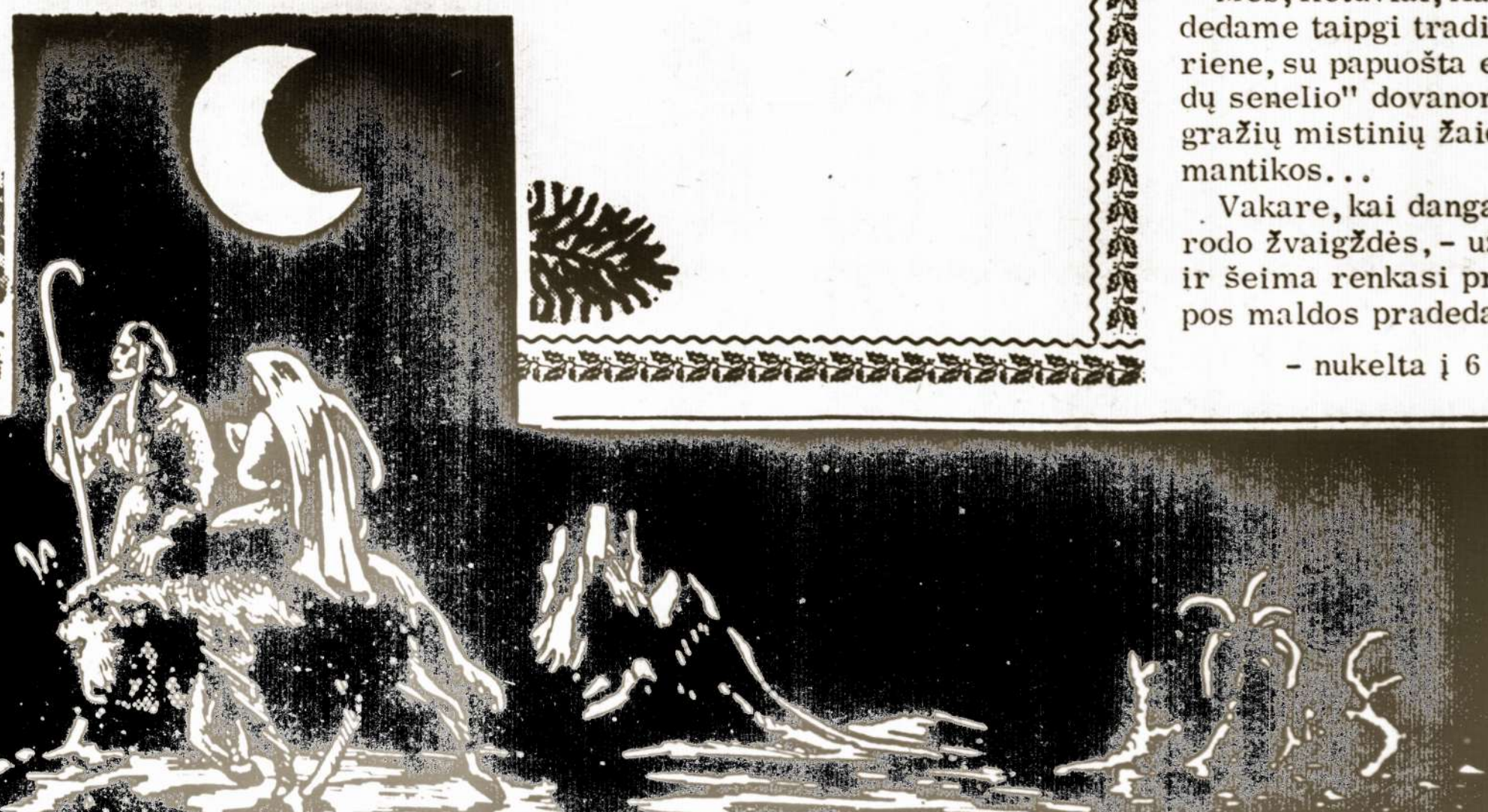
Dar sykį beldžiuosi į jūsų namų pastogę,
Dar sykį atnešu jums žiemos rytą be šalnų,
Jūs liūdno akys ir veidai kelionėje pablogę
Te atsigaus iš mano rankų vėsumos pilnų.

Kai po kaitros ir troškulio, ir alkio meto
Aš valgidysiu duona ir žuvinį minias,
Nesistebėkite, kaip jos mano pasaulio nesuprato,
Kam leidau prisirinkti trupinių krepšius ir pintines!

Sukilo jos tada mane karaliumi uždėti,
Kad sočios būtų ir be prakaito, ir be aukos.
Jas lietė mano žodžiai, niekad negirdėti,
Tarsi lašai gairintys nuo vynuodžio šakos.

Šiandien prašau - palikit man namų kerčioje vietą,
Kaip buvo anuomet šventovėje palikę mokslų daktarai,
Ir ugnį židiny ik ryto neužlietą,
Kad joje šiltusi aušra ir temstantieji vakarai.

Kodėl man leidžiate pro jūsų namus praeiti,
Praplaukti mano upėm pro šventovių fasadus?
Tegu visi matuoja jų gelmes ir greitį -
Ir lankstomas lietuvis, ir romėnas išdidus...

Neverk pavergta Tauta ir Tau ateis Kalėdos

LAISVOJI LIETUVA

FREE LITHUANIA

911 West 32 St. CHICAGO 8, Ill. Tel: FR 6-5416

Entered as Second-Class matter at the post office at Chicago, Ill.
Published bi-weekly on Thursdays
by LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION

Leidžia Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
Igaliotas leidėjas - V. KAČINSKAS

Redaktorius - A. J. KAULĖNAS

Administratorius - K. RADVILA

Prenumerata metams \$ 5.
Subscription per year \$ 5

Atskiras numeris 20 c.
20 c. per copy

GARBĖS LEIDĖJAI: J. Bagdonavičius, St. Jakubickas, J. Lietuvnickas,
Dr. K. Liutkus, Br. Macianskis, Dr. V. Misiulis ir L. Virbickas

**Linksmų Kalėdų Švenčių-
Laimingų Naujų Metų!**

KOVOJANČIAI už laisvę TAUTAI, visai IŠEIVIJAI ir SAJŪDŽIUI
šiandien nelinkime ramybės, kurioje glūdi mūsų tautai mirtis, bet TIE-
SOS ir TEISINGUMO įgyvendinimo, jei juose glūdėtų ir audra!

Lietuvos Atgimimo Sąjūdis
VYR. VALDYBA

*****

SVEIKINAME LAS Seniūnų Tarybą, Vyr. Valdybą, "Laisvosios Lietu-
vos" kolektyvą, Skyrių Valdybas, bičiules-ius Sąjūdžio narius, visas po-
zityvų Lietuvos laisvinimo darbą vykdančias organizacijas ir visus, pla-
čiame pasaulyje pasikidusius geros valios lietuvius!

O su ypatingai didelės meilės, pagarbos ir aukšto įvertinimo kupi-
na širdimi sveikiname Jus, Sibiro kančios keliu einančius, gimtoje Že-
mėje - Lietuvoje pavergimą kenčiančius seses, brolius. Lai ši skaudi
Tautos nelaimė ir Jūsų kraujo aukos kančia apjungia mus visus vienin-
gam, šventam uždaviniui - kovai už LIETUVOS laisvę, TAUTOS garbę
ir VALSTYBĖS gerovę!

LAS JAV VIETININKIJOS VALDYBA

*****

Gruodžio 17 prisiminus

Rašo: Pov. Tyrulis

Dėl 1926m. gruodžio 17d. pervers-
mo dar ir dabar ginčijamasi. Esu
vienas iš to perversmo dalyvių, to-
dėl noriu paryškinti jo priežastis.

Mano manymu tiek to perversmo
šalininkai, tiek priešininkai savo,
kad ir labai smulkmeniškose pole-
mikose tikrųjų priežasčių nesugeba
ar nenori išryškinti.

Po sunkių nepriklausomybės kar-
ų atsikūrusi demokratinėje san-
tarkoje jauna Lietuvos valstybė pe-
teko ir nežabotai ir nesuvaldomai po-
litinių intrygų sūkuri. Skaitlingos
politinės, su įvairių idėjų priemai-
šomis, partijos ir partijėlės, siek-
damos valdžios bei vyravimo daž-
nai pamiršdavo tiek lietuvių gerbū-
vį, tiek valstybės gerovę.

Partinės rietenos šiek tiek aprim-
davo tik pirmaisiais metais naują
seimą išrinkus. Antraisiais vėl atsi-
naujindavo, o trečiaisiais - rinkimi-
niais metais vėl pasiekdavo zenitą.
Tų rietenų metu nelikdavo nė vieno
politikoje dalyvaujančio lietuvių, ku-
ris nebūtų apdrabstytas purvais iki
pat ausų.

To meto gana gausios tautinių ma-
žumų grupės sumaniai išnaudodavo
tas rietenas savo interesams. Mažū-
mų žmonių buvo gausu visuose vals-
tybinių įstaigų atsakominguose pos-
tuose. Pavyzdžiui, Miškų departa-
mentą dėl jame vyravusio lenkiško
elemento juokdariai vadindavo len-
kų departamentu...

Karuose dėl Lietuvos laisvės sve-
tintaučių karininkų buvo negausu. Ir
tik 1921m. galutinai žlugus baltųjų
rusų armijoms, staiga jų daug atsi-
rado Lietuvos kariuomenėje, daž-
niausia atsakinguose postuose. Pri-
tapa jų net iš demobilizuojamos
Raudonosios armijos, pav. gen. Ra-
dus-Zenkavičius.

Jų pažūros į Lietuvą ir jos ka-
riuomenę buvo tik kaip laikina prie-
gauda, laukiant progos vėl grįžti į

Rusiją. Į lietuvišką karininkiją, kad
ir dalyvavusių karuose bei besisten-
giančia auklėti karius patriotinėje
dvasioje, jie žiūrėdavo su tam tikra
pašaipu, stengdamiesi rodyti savo
pranašumą. Karininkų darbą atlik-
davo tik iš pareigos, - "už pinigus",
nesurūpindami moralės, krašto mei-
lės bei sąmoningumo kėlimu ar ka-
reivių būties gerinimu.

Pėstininkų dalyse tokių ponų buv-
ne tiek daug, bet specialiose ginklų
rūšyse ir tiekimo tarnyboje jie buv-
užėmę veik visus atsakominguos pos-
tus.

Savaime aišku, kad tiek patrioti-
niai nusiteikę grįžusieji iš caro ar-
mijos lietuvių karininkai, tiek bai-
gę mūsų Karo Mokyklą, išnešę ant
savo pečių Nepriklausomybės karų
naštą, dabar patekę svetimtaučių va-
dų valdžion, jautė, kad šitoks nenor-
malumas kariuomenėje, pavojai iš-
tiki, gali privesti prie nepriklausom-
ybės praradimo. Beto, rusų kalbos
vyravimas aukštuose tarnybų pos-
tuose įžeisdavo tautinius karių jaus-
mus.

Renkant 1926m. seimą partijos ve-
dė įpatinai šlykščią rinkiminę ko-
vą. Buvę naudojama ne tik begėdiški
šmeižtai prieš oponentines partijas
bei jų žmones, bet ir pasamdomi ter-
rorui "smogikai", ginkluoti supuvu-
siais kiaušiniiais, vadovaujami tuo
metu garsaus Povoratnikovo. Ir taip
lietuviškų politikų aistrose maišėsi
daug kur lemtingi rusai...

Naujojo seimo veidas nebuvo ryš-
kus. Dešinieji daugumos neteko, bet
ir jų oponentai - kairiosios grupės
lemiamos daugumos sudaryti nega-
lėjo. Ir taip seimo daugumos raktinė
padėtis atiteko daugiems įvai-
rių tautinių mažumų atstovams. Jie
gavę daugiau pažadų iš kairiųjų, -
jų labui ir apsisprendė.

Ir vėl lietuvių tautos reikalai dėl
partinių sumetimų buvo nustelbti,

**VLIKo XX m. sukakties
MINĖJIMAS ČIKAGOJE**

Minėjimas įvyks Gruodžio 29 d. (sekmadienį) 4 val. p. p. JAUNIMO CENTRO didžiojoje salėje.

Programoje - Prof. Dr. D. KRIVICKO iš Vašingtono paskaita -
LIETUVOS TOLIMESNIS LIKIMAS, VILTYS ir PAVOJAI.

Pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus laikomos tą pat dieną 11 val. ryto katalikų ir evengeli-
kų bažnyčiose. Po pamaldų uždejas vainiko prie paminklo žuvusiems, Jaunimo Centro sodelyje.

VLIKo laisvės kovų dvidešimties metų sukakties minėjimo rengimo komitetą ČIKAGOJE sudaro
Vliko politinių grupių ir kovos organizacijų atstovai - L. Atgimimo Sąjūdis, Darbo Federacija, Krikšč.
Demokratų, Mažosios Lietuvos Draugijos, Socialdemokratų, Ūkininkų Partijos, Ūkininkų Sąjungos, Vals-
tiečių Liaudininkų, Vienybės Sąjūdžio, Vilniečių Draugijos.

Komitetui pirmininkauja Adv. Dr. K. Šidlauskas - 2444 West 71 St. Chicago 29, ILL. Telef. GR 6-
3500. Informacijas teikia A. J. Kaulėnas, lėšas išlaidoms padengti telkia adv. R. Skipitis, politinių grupių
atstovų pareiškimams redaguoti komisijon įeina L. Šmulskštys, Prof. B. Vitkus, B. Žukauskas.

VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMI MINĖJIME DALYVAUTI

paaukoti partijai bei jautrus valsty-
binių klausimų atiduoti kad ir ne-
tiesioginei svetimtaučių įtakai.

Beatlietuvėjančių lenkiškų dvarų
pastogėse ir grįžtančių lietuvių bėn
miesčionių vaikų lenkinimas vėl
p r a s i d ė j o steigiant lenkiškas
mokyklas!

Giliau ateitin žvelgiančius patrio-
tus, kaip karius, taip ir civilius su-
krėtė tų metų gegužės mėn. Pilsud-
skio įvykdytas perversmas Lenkijoje.
Jeigu eilė Lenkijos demokrati-
nių vyriausybių nebuvo išsižadė-
jusios Lietuvai užgrobti kėslų ar su-
manymų, tai šio žemaičio išbajorio
Ginietos iš Pilsudų dvaro įgavimas
neribotos valdžios, reišė greitą
Lietuvos pavergimo akcijos pradžią
Visiems buvo žinoma to užsispyru-
sio "litvino" svajonė atstatyti Len-
kiją 1772m. ribose. Taigi, mums gi-
liau brenant į chaosą, Lenkija buv-
ne tik iš jo išbridusi, bet ir tiek vi-
duje, tiek užsienyje žymiai sustiprė
jusi.

Mūsų trumpo nepriklausomo gy-
venimo patirtis parodė, kad Lietu-
vos nepriklausomybės likvidacija
lygiai buvo suinteresuoti tiek lenkai
tiek bolševikai. 1920m. vasario 21-
22dd. Panemunės igulos kareivių
sukilimas buvo sukurstytas ne vien
bolševikų, bet ir lenkų agentų. Ir
tik greitas to sukilimo likvidavimas
sustabdė lenkų užmačius pulti Lie-
tuvą. Beto, daugelio jų galvosose
buvo ryškus noras, kad Lietuvą už-
imtum bolševikai, o tada jie ateitu
kaip išvaduotojai, igaudami simpati-
jas ir teises. Bolševikų gi manymu-
lenkų dominavimas Lietuvoje padėtų
jiems varyti propagandą, nes lenkai
jokių socialinių reformų nedarytų.
Atėjus laikui Raudonajai armijai
žygiuoti į vakarus, dalis lietuvių
tautos sukiltų prieš lenkus, padėda-
mi bolševikams puošti išvaduotojų
laurais.

Neminėsiu čia visų kairiosios vy-
riausybės klaidų, kurios vedė prie
perversmo, tiktai pabrėšiu, kad vi-
suomenę daugiausia papiktino plati
politinių kalinių, daugiausia komu-
nistų, amnestija, patyrusių lietuvių
valdininkų beatodairinis atleidinėjimas,
pakeičiant juos nemokšomis
ir dažnai svetimtaučiais. Pav. vien-
ton atleisto Kauno Policijos vado,
Vyties Kryžiaus Kavaleriaus K. La-
bučio buvo paskirtas svetimtaučis
Pfeiferis.

Esant vidurinei netvarkai ir siau-
tėjant užsienio agentams, vyriausy-
bė be reikalo atleido senuosius po-
litinės policijos tarnautojus. Komu-
nistų ir lenkų agentai kareivinių ra-
jonus dažnai užpildydavo atsiskauki-
mais ir laikraščiu "Kareivių Tie-
sa", ragindami sukilti prieš kari-
ninkus, net prieš valdžią. Kiekvieną
dieną reikėjo laukti komunistinių
riausių, kurios iššauktų lenkų oku-
paciją.

Pati padėtis, vis blogėjanti, sku-
biai artino sunkią operaciją, aiškiai
žinant, kad ji bus labai skaudi. In-
ciatyvos perversmui pirmieji ėmė-
si dešinieji. Jie sudarė komitetą su
gen. Ladyga priekyje. Komitetas ži-
nojo, kad dauguma karininkijos jau-
čia simpatijas tautininkams. Jų ne-
įtraukus, perversmas gali nepasiek-
ti. Po kelių posėdžių paaiškėjo, kad
tautininkai jaučiasi atstovaujau-
dumą karininkijos, suburtos į slaptą
karininkų sąjungą (SKS) ir nenori
perversmo vadovavimo užleisti de-
šiniams. Gen. Ladyga atsisatydino,
o jo vieton buvo pakviestas gen.
št. pulk. Int. Skorupskas. Tikruoju -
operaciniu perversmo vadu buvo ir
liko aviacijos vyr. leitn. Mačiūka.

Perversmą beplanuojant dešinie-
ji vienu tarpu buvo nuo jo vykdimu
atsisakę ir net apie ruošiamą suku-
limą pranešė ministeriui piiminin-
kui Šlezevičiui. Vėliau, paaiškėjus,
kad tautininkai vieni ruošiasi sukil-
nukelta į 8 puslapį

Rezoliucijoms Remti Komiteto pirmininkas, vicepirmininkai ir kasi-
ninkas aptaria 1964m. veiklos planą. Iš kairės - Komiteto pirm. Leonar-
das VALIUKAS, vicepirm. - Arne KALM (estas), vicepirm. - Antanas
SKIRIUS, kasininkas - Jurgis A. PETRAUSKAS ir vicepirm. - Alfons REI-
NS (latvis). Komiteto pastangomis jau yra įnešta šiais metais virš 40
rezoliucijų į Kongresą Pabaltijo kraštų laisvinimo reikalu.

Nuotrauka - L. Kančausko

**DAUG DŽIAUGSMO LINKI
ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ
METŲ PROGA**

**VIKTORIA IR ALGIRDAS
KARAIČIAI**

VASARVIETĖS "GINTARAS" SAVININKAI

UNION PIER, MICH

TELF: VI 7-5084

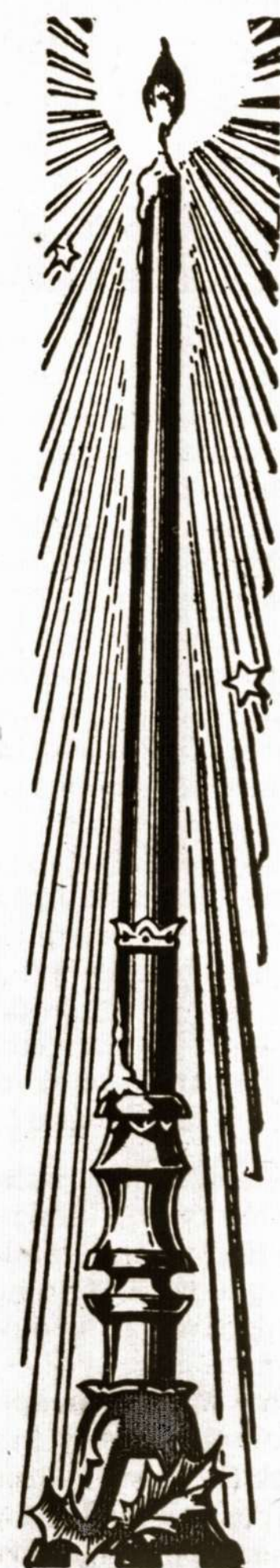

Linksmų Sv. Kalėdų Svcncių
LINKI VISIEMS SAVO KLIENTAMS IR DRAUGAMS

JONAS KAZANAUSKAS

Mutual Federal Bendrovės - Prezidentas
2202 W. CERMAK ROAD
Chicago 8, Illinois

Lenkiškų budelių aukos

Vilniaus apskrityje tarp gudiškai kalbančių aplinkinių valsčių yra vie na lietuviška parapija su miesteliu Gervėčiai. Ši vietovė anksčiau priklausė Varnionių valsč., bet lenkų okupacijos metu buvo įkurtas Gervėčių valsčius su bustine pačiuose Gervėčiuose. Ši vietovė randasi šiaurės rytuose, 75 km. nuo Vilniaus, - Smurgonių-Molodečno link.

Prieš I pasaulinį karą vietos gyventojai, ypač tolimesni kaimai, stipriai gūdėjo ir karo audrai praėjus, išliko lietuviški šie kaimai: Gervėčių miestelis, Micionų km. Pašilės km. Gaigalių km. Gudžinykų km. Gėliūnų km. Rimdziūnų km. Petrikų km. Pelegrindos km. Girių km. Knistuškių km. Milcejų km. Kerplešinos km. Galčiūnų km ir Mockų km.

Po I-ojo pasaulinio karo, šį kraštą okupavus lenkams, buvo rimtas pavojus Gervėčių gyventojams visiška nutautėti, bet aplinkyboms susidėjus vieton nutautėti išvartintieji kaimai taip sustiprėjo ir subrendo lietuviškumė, kad prieš II pasaulinį karą Gervėčiai jau buvo laikomi lietuvių tvirtove Vilniaus krašte ir dėl jų nutautėjimo jau nebuvo nei baimės nei kalbos.

Šio krašto gyventojų tarpe lietuviškos gaivinimui ir stiprinimui daugiausia prisidėjo Gervėčių klebonas a. a. kun. Ambraziejus JAKAVONIS, kilęs iš Ratnyčios parapijos, Randamonių km. Jo pastangomis jau I-ojo pasaul. karo metu nekuriuose kaimuose buvo įkurtos lietuviškos pradžios mokyklos, o karui praėjus 1919-22 metais jo asmeniškai inciatyva jau kiekviename mūsų mi nėtame kaimu buvo įkurta Vilniaus "Ryto" D-Ijos lietuviška mokykla. Šiame laikotarpyje ir prasidėjo lietuviškos atgimimas ir stiprėjimas. Kun. A. Jakavonio paraginti vietos lietuviai išreikalavo bažnyčioje lietuviškas pamaldas, pradžioje kas ketvirtą sekmadienį, vėliau - kas antrą. Kaimuose pradėjo skambėti lietuviškos dainos, ko anksčiau visiškai

nebuvo, jaunimo subuvimuose imta kalbėti tik lietuviškai, vadovaujant mokyklų mokytojams. Betgi viso šio lietuviško judėjimo priešakyje stovėjo parapijos klebonas kun. A. JAKAVONIS.

Rašančiam šias eilutes gerai prisimena, kaip 1912 metais nuėjus užsirašyti į katekizacijos pamokas kun. A. J. paklausė kokią grupę noriu lankyti - lietuvišką ar lenkišką ir man atsakius, kad poterių moku tik lenkiškai, jis pareiškė, kad... jis geriau žinąs kurią grupę aš turiu lankyti, užrašydamas mane į lietuvišką. Aš labai abejoju ar tuo laiku buvo bent vienas žmogus mūsų parapijoje mokąs poterių lietuviškai, nes lietuvių kalba tebuvo vartojama susikalbėti su namiškiais, o vietos gyventojai skaitė ir meldėsi tik lenkiškai.

Toks lietuviškas išsigalėjimas Gervėčiuose labai nepatiko okupantų administracijai ir ji pradėjo visokiais būdais persekioti lietuviškus šulį kun. A. Jakavonį. Jis kelis kartus areštuojamas, tardomas. Vilniaus vyskupijai perėmus garsiajam Vilniaus krašto lenkintojui vysk. J. bžikauskui, nežiūrint vietos gyventojų pastangų, jis iškeliamas ir mėtomas po gudiškas parapijas, dažniausia po filijas. Pastaruoju laiku buvo nustumtas į Paberžės parapijos filiją, mažą kaimo bažnytelę, apie 7 km. nuo miestelio, kur gyveno sielodamas dėl lietuviškų reikalų ir neturėdamas nei vieno parapijono lietuvių.

1943 m. vasarą į jo butą, nakties metu, įsibrovė vadinami lenkų partizanai (jų pavadinimu - "Armija Krajowa") ir suėmė kun. A. Jakavonį išsivedė su savimi ir taip jis, didis kovotojas dėl lietuviškos, dingė be žinios ir jokios pastangos sužinoti jo likimą nedavė vaisingi. 1944 m. birželio mėn. teko sužinoti iš Paberžės miestelio gyventojų, kad per eitą vasarą tie patys lenkų partizanai kun. A. Jakavonį nušovė netoli

Paberžės, prie Vilniaus vieškelio, Žvyruobėse ir ten pat užkasė. Pra nešėjas žadėjo parodyti kada nors ir jo kapą, bet tik vėliau, kai nustos siautėti lenkų partizanai, vėliau teko pasitraukti į vakarus, taip ir lik neišaiškinta jo kapo vieta.

Reikia su dideliu apgailėstavimu čia pažymėti, kad žuvęs nuo lenkų rankos garbingas kovotojas už lietuvių - kun. A. Jakavonis net neatžymėtas Lietuvių Enciklopedijoje...

Atrodo, - jam ten tikrai turėjo rasti vietos, tuo labiau, kad ten yra net su fotografijomis sudėtų visai nežymių žmonių...

Tais pat metais tie patys "kariai" nužudė Gervėčių girininką ir valsčiaus gaminių tiekimo įstaigos tarnautoją (pavardžių nebeatsimenu), kurie buvo vos pradėję gyventi jaunuoliai, prisijūti iš Nepr. Lietuvos. Taip siautėjo "Armija krajowa". lenkiški "didvyriai" Vilniaus krašte.

PETRAS STK.

*****

HOLIDAY GREETINGS

DEVON ORNAMENTAL IRON CO.
Karl R. Schultz
8123 Ridgeway Skokie, Illinois
OR 3 - 8552

*****

Chicago Savings and Loan Association

linki mūsų bendrovės nariams, taupytojams, kaimynams ir visiems lietuviams linksmų Kalėdų ir laimingų Naujų Metų

6245 SOUTH WESTERN AVENUE CHICAGO 36, ILLINOIS
GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL

DAUG DŽIAUGSMO LINKI ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

46-oji tąsa

Keista! Miestelis irgi atrodo labai ramus - jokio įtartinio judėjimo. Bet už tai dabar jau aiškiai nustatome kautynių židinį - mūsų spėjimas buvo teisingas - kautynės vyksta miško masyvo pakraštyje!

Mes nenorime daryti didelio lanko, už tai pasukame ta plačia atvirą loma, kirsdami tiesią liniją į girdimų šūvių kryptį. Mes esame gan gerai maskuojami čia augančių žilvyčių ir alksnių krūmų ir pakankamai sparčiai galime tęsti savo kelią.

Praeinaime pirmąjį vienkiemį. Jis irgi ramus, kaip išmiręs. Mūsų žvalgai, pasiūti į vienkiemį, neatneša jokio tikslesnio žinių - gyvenotojai susijaudinę, bet tik tiek težino kad ten jau senai, nuo pat paryčių, vyksta susišaudymas.

Dabar mes jau galime kiek tiksliau orientuotis ir, reikia manyti, mūsų spėjimas turi būti labai arti tiesos: miške yra mūsų priešas, sulaukys mūsų draugų, atkertant jam pasitraukimo kelią į miestelį, ir neturi jėgų ar bijo prasimušti. Taigi, mūsų draugai turėtų būti įsivertinę kelyje vedančiame į miestelį, kur yra du vienkiemiai ir abu tušti, nes jų šeiminiškai jau buvo likviduoti okupanto - išvežti baisiai nežinon.

Mus nuo tų vienkiemų dabar skiria kalnelis ir kada mes įkopsime į jį, galėsime jau aiškiai matyti susirėmimo vietą, kuri bus gerokai virš kilometro nuo mūsų.

Pasiekiamo savo žvalgomąją poziciją.

Visi mūsų spėjimai buvo teisingi Kautynės vyksta ten. Iš šios aukštos mes gerai matome kautynių vietą ir vingiuojantį kelią į miestelį. Jis tuščias, - jokios gyvybės ženklų jame nematyti.

Lietuvos Milžinai

Kovojančios Lietuvos Partizano atsiminimai

IŠ NETOLIMOS PRAEITIES Tikrų įvykių apžvalga

Aišku, mums reikia susirūti su ten besikaunančiais mūsų draugais ir tada bendromis jėgomis smogti priešui lemtingą smūgį...

Mūsų nuotaika gera! Mes tikime, kad jei priešas yra priverstas kautis toje pačioje vietoje, vadinasi, jis yra nepajėgus prasimušti pro juos apsupusius mūsų draugus. Susilaukti kokios pagalbos jam yra labai mažai viltis, mums - koncentruojant savas jėgas, aišku, padėtis gerėja ir lemtingas susirėmimas turi artėti kas valanda.

Nereikia būti dideliu strategu, kad suprastumei, jog mūsų priešas ištikrų yra di delėje bėdoje. Jo pozicija nemaloniai bloga - jei jis bandytų išsiveržti iš miško - atsidurtų visai atviraime lauke, neturėdamas jokios uždangos pasitraukimui ir būtų išstatytas į kryžminę ugnį.

Mes įsivertiname kalnelyje ir pasiunčiame du ryšininkus-žvalgas, kad susirūti su ten besikaunančiais draugais, gaudami iš jų nurodymus koks turi būti mūsų uždavinys šiam susirėmimui.

Bet mūsų žvalgai nespėja jų pasiekti. Mes matome iš miško vilnims ir perbėgimais išsiveržiančius rusus, kurie, aplenkdami užimtas mūsų draugų pozicijas, bando lanku

pasiekti išsiveržimą. Čia prasideda tos atmintinos mūsų didžiosios kautynės, kurios buvo pačios stambiausios šiame valsčiuje ir kurios vėliau buvo mūsų pasididžiavimas ir gandų gaudais sklidė po plačias apylinkes...

Žvalgai, atkirsti nuo mūsų bičiulių pozicijų, grįžta atgal pas mus ir dabar mes jau turime patys orientuotis kautynių padėtyje, nes ryšys nepavyko sudaryti su jais.

Rusai prieš mus esančia loma vis veržiasi pirmyn, stipriai spaudžiami mūsų bičiulių gan tikslios ugnies... Mes kol kas tylime, laukdami jų kiek didesnio priartėjimo. Atėjo laikas ir mums!

Mūsų kulkos vaidžio ir šautuvų ugnis priešui buvo tokia baisi staigmena, kad jis, jau būdamas atvirame lauke, aiškiai suminė ir kai kurie jų kovotojai bando vėl trauktis atgal į mišką... kiti -atsidūrę kryžminėje ugnyje, plojasi prie žemės, nežinodami ką daryti! Mes juos labai gerai matome - jie mums yra kaip ant delno, ten žemai lygioje lomoje... Iš čia mes galime net skaičiuoti jų aukas, kurių skaičius kas minutė didėja...

Priešo eiles apima panika! Tai buvo jų pražūtis, kainavusi jiems stambiomis aukomis. Vieton

"Žurnalistinis" kurjozas

Brooklyno "Vienybė" virtus propagandiniu laikraščiu, nuolat puoselėjančiu mintį už bendradarbiavimą su Lietuvos okupantu, ne vienas jos buvusių bendradarbių numojo ranka ir pasitraukė iš jos puslapių. Lietuvių patriotinės organizacijos ir spauda aiškiai pasisakė, kad bet koks bendradarbiavimas su mūsų tėvynės pavergėju ar jo samdiniais neturi nei mažiausios prasmės ir yra tik mūsų kovinių nuotaičių bereikalingas migdymas, ko taip atkakliai siekia okupantas. Prasidėjo lietuviškos-patriotinės visuomenės atsiribojimas nuo "Vienybės" užimtos linijos. Deja, tų vienišų tokio "bendradarbiavimo" šalininkų mes vis dar turime savo tarpe ir turime juos kai kuriose mūsų organizacijose. Viena iš tokių, - Chicago's Journalist S-gos sk., kurio narių sąrašuose iki šiai dienai dar tebesilaiko atkaklūs bendradarbiavimo su "Vienybe" tūzai - Vyt. Zalatorius, Kreivėnas ir Edv. Šulaitis, kuris yra net "Vienybės" atstovas" Chicagoje! Keista. Kaip Chicago's Journalistų skyriaus vadovybė suderina besąlyginę kovą dėl Lietuvos

laisvės ir kai kurių jos narių pasitangas tą kovą silpninti, siūlant ištiesti ranką okupanto samdiniams Lietuvoje? Ar tokia padėtis neprieštarauja įstatams? Ką sako įstatai apie jos narių pareigas tautai kovojant dėl laisvės? Arba valdyba nežino įstatų, arba, savo nereagavimu musikalsta visai patriotinei visuomenei. Laikas pasidaryti išvadas ir seve irkiuoti į kovojančių be kompromiso už Lietuvos laisvę eiles, arba pasukti į bendradarbiavimą siūlančiųjų eiles. Ant dviejų šakų sėdėjimas yra kuriozizmas ir ilgai tęstis negali.

R. Raistenis

*****

HOLIDAY GREETINGS From:

AIR INDIA

34 S. Michigan, Chicago. Phone ST 2 - 6263 *****

CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Pats kautynių židinys mums dabar yra pietuose, nepilnų dviejų kilometrų atstume. Pamažu artėdami mes pasiekiamo miško kirtimą ir čia nutariame laukti tolimesnių rezultatų.

Mūsų padėtis yra tiek nemaloni, kad mes neturime gero ryšio su besikaunančiais mūsų draugais. Kautynės vyksta, kaž kaip palaidai, be susižinojimo ir plano, bet kada priešą jau yra tokioje baisyje panikoje, jė atrodo, nebesudarys didesnių sunkumų ir stambesnių susirėmimų.

Girdime šūvių aidus, kuriuos miškas gražiai aidu atneša iki mūsų ir retkarčiais prasiveržiantį tą keistą mongolišką ar kalmikišką cypimą, susimaišantį su rusišku urkurį buvome girdėję mūsų stovyklos naktiniame apgulime...

Slenka valanda. Mes neturime jokio darbo...

Šiuo kautynių maišaties momentu mes net negalime rizikuoti, kad sudarius ryšį su besikaunančiais mūsų draugais, tenka tik kantriai laukti ir tikėtis, kad priešas vis vien turės bėgti ir jei jis bėgtų į mus -čia jį susemsime!

Dar po valandos šūvių garsai retėja... Kautynės turėtų būti pasibaigusios. Mes nesulaukėme jokio priešo ir vadas nutaria, kad dabar yra laikas pamažu mums slinkti į pietus, ieškant kontakto su draugais ar kur nors likusiais priešais.

Plačia vilnimi mes artėjame į juos miško pakraščiu... Mūsų žygiškaita sustabdo girdimi garsai - netolimųs kalbama ir kalbama rusiškai!

Mes užimame pozicijas ir laukiame!

Garsai, atrodo, neatėja į mus... Tenka mums slinkti į jų pusę... Pamažu, kaip laukinės katės, slenkam garsų kryptimi...

BUS DAUGIAU

Mokslas ar šposai?

Toks klausimas peršasi paskaičius "NAUJIENŲ" šeštadieniniame priede Nr. 690 straipsniuką, stambiomis raidėmis atžymėtu antgalviu: "Kadaise beždžionės vartojusios ginklą". Ir tokį tat mokslinį at radimą padaręs Amsterdamo universiteto profesorius mokslininkas dr. Andrian Kortland. Zoologijos kongrese Vašingtone.

Atrodo, kad toks mokslas ir tegali turėti vietos "zoologijos kongrese", kur paskleistas ir pasilieka, gal net nepajudintas, nes neužsimin-

O. Alginienė

ta, ar buvo šiuo klausimu diskusijų, ar ši naujovė tapo priimta be rezervų. Beto, ar tik "Naujienu" korespondentas nenurodė duomenis, kuriais grindė savo išvedžiojimus dr. Kortland, ar jis jų nepateikė? Greičiausia, kad taip, nes pro visus jo šimpanzės ir gorilų "žmoniškumo" apibūdinimus sunkiasi vaizduotės naivumas, kurį jis apvainikuoja teigimu: "Ir šimpanzės ir gorilos šian dieną kartais išmoksta tvoti ir ak-

menį mesti, bet tik būdamos zoologijos soduose ir pasižiūrėjusios kaip žmonės tai daro." Taigi, beždžionės ir pasiliko beždžionėmis, kurios ir prieš milijoną metų pagal savo prigimtį darė tik pasižiūrėjusios "į tą vieną beždžioniškos kilmės dvikojų veislę", kaip kad rašoma straipsnyje. O kai toji "vienintelė veislė", da rydama pažangą nuėjo savo keliu ir išnyko iš šimpanzės ir gorilų akiračio, jos ir "regresavo", nebeturėdamos jį ką pasižiūrėti. Ar ne paradoksas - regresavo nedariusios progreso!

"Kaip žmogus, taip ir beždžionė - sako dr. Kortland - prieš daugelį milijonų metų išlipo iš medžių ir pradėjo rėplioti žeme" - rašoma. O kas jos ir medžius ikėlė - nepasako. Negi galėjo atsirasti bet koks gyvis žemėje be jos krūtinės syvų. Nebent būtų išsivystę iš smulkių vabalėlių, atsirandančių augmenijoje, kuri taip pat minta žemės sultimis. Pastebėtina, kad mokslininkas tardamas "kaip žmogus taip ir beždžionė", pagaliau atskiria žmogų nuo beždžionių ir pats to nenujausdamas visu savo mokslu zoologijos kongrese griaua kitą (Darvino) apie žmogaus kilmę iš beždžionės, apibrėždamas tik vieną veislę, kuri "išmoko durti", "pasigaminęs jietį", kas buvė didis išradimas, lygus šių dienų branduolinei bombai. Girdi, Afrikos beždžionės turinčios smegeninę visiškai tokią pat, kokią turėjo priešistorinis "beždžionžmogis", išsivystęs šiandien iki raketų ir atominių bombų civilizacijos, tačiau nepasako, kodėl ir po milijonų metų beždžionės dar nebando pasigaminti jietį durti, ar ką nors kitą prieš Afrikos džiunglių priešus - žvėris, kad galėtų daryti pažangą iki kokių nors bombų?

Tiesa yra tik viena, kad toji vienintelė dr. Kortlando minima veislė arba "beždžionžmogis" buvo ne beždžionė, bet žmogus savo primityviame pavydelyje civilizacijos priešaušryje. Aišku, kad gyvenamas laukinių gyvenimą buvo apžėlęs, turėjo siaurą kaktą, plačius žandikaulius, kumpus sąnarius, tat ir panašėjo į beždžionę. Milijonai evoliucijos metų parodė, kad žmogus išsivystė iš žmogaus, bet ne iš beždžionės. Beždžionės, kaip buvo, taip ir pasiliko beždžionėmis.

Kaip teistai visuomet teigė Kūrėjo planuose buvo sutverti pasaulį evoliucijos keliu. Sutvėręs žemę turtingą ir vešlią, bet neapdirbtą, Dievas sutvėrė žmogų jo kūrybos darbu tęsti, taip pat primityvų, kuris pats evoliucijos keliu vystydamsis. Žengtų grožio ir tobulybės keliu gra žindamas ir tobulindamas aplinką, kurioje gyvena, darbu ir menu pats kurdamas, kol pagaliau igaus tokį pat pavydėlį, kaip ir jo Kūrėjas, aišku, ne vien išore, bet ir dvasios tobulumu. Tačiau iki to dar atrodo toli, nes žmogus vis dar tebedirba me džiagai kovos dvasioje. Bet ateis laikas ir tam - taip vadinamoji Dievo karalystė, ką liepė siekti per meilę Kristus, kurio užgimimo sukaktį šį mėnesį iškilmingai ruošiasi švęsti visas krikščioniškasis pasaulis atvirai ir iškilmingai, o raudonoje šetono karalystėje kad ir paslapčiomis, nes dvasinį polėkį žmoguje negali užtroškinti nė rafinučiausias priemonės sulgyinti žmogų su beždžione, be individualybės ir laisvos valios, tik pagal nurodymą dirbt.

Tai bent įstatymas!

Pirmieji Maskvos satelitai Afrikoje, atrodo, bus Somalija, rytinis Etiopijos kaimynas ir Afrikos pietvakariuose esanti Ghana. Abi šios valstybės, žinoma, skelbiasi esančios demokratiškos ir mielai naudo jasi Amerikos ekonomine pagalba. Tačiau faktiniai jos tvarkosi aiškiai komunistinės diktatūros pagrindais. Jos turi pasikviėtį nemažai gerų Maskvoje ištrinuotų "technikų" ir visokių patarėjų, kurie... skirsto Amerikos dolerius savo nuožiūra.

Pažymėtina, kad Ghanos prezidentas K. Nkrumah tvarkosi visai kaip tikras komunistų diktatorius. Jis visą savo opoziciją jau baigia likviduoti ar sukisti į kalėjimus. Jo vadinamas "parlamentas" yra sudarytas tik iš jam ištikimų, daugiausia komunistų, pataikūnų. Štai tik keletą savaičių atgal, jo tas "parlamentas" priėmė gan idomų ir komunistams labai būdingą įstatymą, pagal kurį draugas Nkrumah bet kokią jam politiniai nepatikimą asmenį, po to kai jis atliks jam uždėtą "liaudies teismo" bausmę, gali... dar išlaikyti kalėjime savo nuožiūra net iki... 5 metų! Tai labai jau "moderniškas" įstatymas... Bet nėra ko stebėtis. Komunistai kitaip juk valdyti negali! Jie niekur dar nėra surinkę demokratinio keliu daugumos, tad teroro priemonės telieka vienintelės,

kurios juos išlaiko valdžioje...

Padėtis Ghanoje labai aiški, deja, tik mūsų Valstybės Departamentui vis dar "neaišku", vis dar trūksta įrodymų, kad Ghana keliauja Maskvos nurodytais keliais... maitinamais amerikiečių doleriais!

Senatorius Dodd teisingai pažymi kad gan ilgai trūko kol mūsų Valstybės Departamentas "įsitikino" jog Kubos diktatorius Castro yra tikras komunistas. Pradžioje jis buvo laikomas tik... Batistos priešiu ir agrarinų reformų šalininku bei tikru demokratu! Rėmė jį tol, kol pagaliau jis pats viešai prisipažino, kad yra užkietėjęs komunistas... Matyti ir su Ghana bei Somalija bus palaukta iki to, kol jų vadai, prisistotinę Amerikos doleriais pasisakys kas jie yra...

Jei prezidentas Johnson nepakeis Valstybės Departamento sąstato, Amerika, atrodo, ir toliau riedės pralaimėjimų keliu, šelpdama ir paremdama komunizmo gudriai planuojamą akciją - įsigalėti visame pasaulyje. Dėl Amerikos karinės galybės komunistams nėra jokios vilties karu užviešpatauti pasaulį, betgi jiems pati Amerika pradaro kitus kelius... ir komunizmas jais tobulai naudojasi.

J. K. J.

LINKSMŲ KALĖDŲ SVENČIŲ
ir
LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ
draugams ir visiems lietuviams

linki
VALERIJONAS ŠIMKUS

LINKSMŲ KALĖDŲ
ir
LAIMINGŲ 1964 METŲ
GRANT WORKS
ALYVA ANGLYS
Nėtinimas patarnavimas
Lietuviai - amerikiečiai ir
anglai - lietuviai
1546 So. 49 St., Cicero 50, Ill.
OLympic 2-9311
Adam Bernardis

LINKSMŲ METINIŲ
SVENČIŲ IR PELNINGŲ
NAUJŲ METŲ!
VISIEMS LINKI

H. SEIGAN

DĖMESIO!
Rudens ir žiemos sezonai

Pas mus yra vyrų pasaulis! Mes galime Jus aprengti nuo galvos iki kojų. Pas mus rasite puikiausią pasirinkimą geriausių gaminių, kaip tai BOTANY "500" kosciūmai ir palčiai. Manhattan marškiniai, Lee ir Disney skrybelės. VISKAS vienoje krautuvėje! Krautuvė atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 10 iki 4 v.p-p.

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 8, Ill. Telef.: YA 7-1272

Cia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam laikui. Mokejimai be nuosimūčių.

Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

LINKSMŲ

SVENTŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲ METŲ

SINCLAIR Gazolino Stotis
"PAGALBA"

Šv. Ant. Stanevičius

2641 West 47th St. (kampas Talman Ave.)

Darbo - LA 3-9663
Telefonai: Namų - YA 7-7215

Skaityk ir Platink
Laisvąją Lietuvą

Linksmų Kalėdų Švenčių - Laimingų Naujų Metų!

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virginia 7-1141
Chartered and Supervised by the U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH,
Valdybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH Jr.,
Prezidentas

Tai bent įstatymas!

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių

Linkiu Visiems Savo Draugams ir Pazįstamiems

Bruno Macianskas
KEPKYKLOS SAVININKAS

TEL.: CL 4-6376

3339 So. Lituania Ave

Linksmų Kalėdų Švenčių
Laimingų
Naujų Metų!

LEONARDAS F. BUKAUSKAS

10821 South Michigan Avenue

CO 4-2228

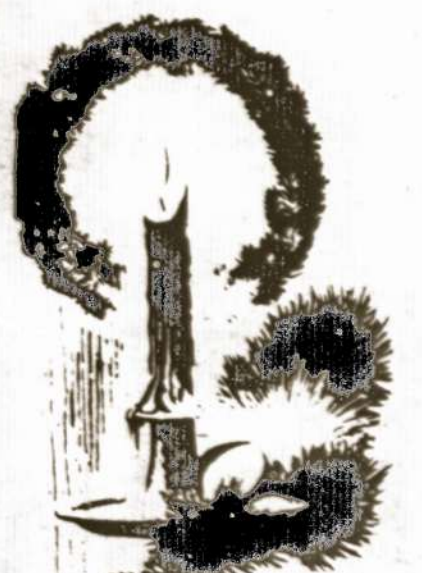
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

LINKSMŲ

KALĖDŲ

LAIMINGŲ

NAUJŲ METŲ

LINKIME VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

JULIUS KUZAS

WHOLESALE MEAT DISTRIBUTOR 6840 So. Artesian Avenue
WA 5-8744

Linksmų Kalėdų Švenčių

ir Laimingų Naujų Metų!

Lietuvių Auditorija

3137 So. HALSTED STREET, CHICAGO 8, ILL.
*****

Didžiulė salė su tobula scena, dvi mažesnės jaukios svėtainės po-
buviams, virtuvės patogumai, modernus baras.
VARGONŲ ir AKORDEONO MUZIKA. ŠOKIAI. PRIEINAMOS
KAINOS ir STROPUS PATARNAVIMAS!

SIGITAS ASTRAUSKAS
*****

Visų rūšių draudimas

AUTOMOBILIŲ, GYVYBĖS, NELAIMINGŲ ATSIKIMŲ, GAISRO,
LIGONINĖS IR VISOS KITOS APDRAUDOS

TAIP PAT LEISKITE MUMS ĮRODYTI MŪSŲ PLAČIAI ŽINOMĄ
SĄŽININGĄ, PATYRUSĮ IR STROPŲ PATARNAVIMĄ NAMŲ PIRKI-
MUI IR PARDAVIMUI

JUOZAS BACEVIČIUS

THE TRAVELERS AGENCY & OTHERS
Bonded member by the National and Chicago Board of Insu-
rance Underwriters.

BELL REALTY & BACE INS. AGENCY

6455 So. Kedzie Ave. Chicago 29, Ill.
Val. kasdien 9-9 PProspect 8-2233 Šešt. ir sekm. 9-5

SIUNTIAMŲ Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS
LICENCIJUOTA LIETUVIŲ FIRMA

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. CA 5-1864

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2439 West 69 St. WA 5-2737

E. ŽUKAUSKAS

Didelis pasirinkimas n. edžiagų kostiūr. an s, suknelė s, skare-
lių, odos ir kitų prekių! Įsitikin kite!

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED

Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. \$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STU., RAMBLER, BUICK \$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON \$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD \$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC \$19.95

Žemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pildomas
hidraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdeliai,
oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs
mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.

Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąži-
ningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Kalėdos

Tąsa iš 1 puslapio

bolinė geros vilties puota.

Kai kuriose Lietuvos vietose būda
vo tikima, kad kiekvienas Kūčių vaka-
rą namus ištikęs pasisekimas ar ne-
pasisekimas, valgio patiekalų gausu-
mas ar stoka, gali pasikartoti atei-
nančių metų būvyje. Todėl kiekviena
šeimininkė Kūčių stalui ruošia kuo
įvairiausių ir gausiausių patiekalų
eilę, kad ateinančiais metais namuo-
se nieko nepritrūktų.

Kūčias pavalgius, pradedami tra-
diciniai žaidimai, - būrimai, spėjimai.
... Negera lemtimi skaitoma,
jei prie stalo susėda neporinis daly-
vių skaičius... Būriama traukiant
iš po staltiesės smilgas, sudedant į
dubenių šaukštus, liekančiais kš-
niais, trupiniais, malkų pliauskėmis
ar liejamas švinas, vaškas, pučiama
žvakės ir tt. Iš po staltiesės šieną
šeimininkas neša į tvartą ir sušė-
ria gyvuliams, kitas maisto liekanas
šeimininkė atiduoda paukščiams, šu-
nims, katėms, kad ateinančiais me-
tais visi būtų sveiki ir jokia nelai-
mė jų neištiktų. Jaunimas išėina į
kiemą ar gatves ir klausosi kurio-
je pusėje šunys loja. Visais žaidi-
mais labiausia domisi netekėjusios
merginos ir nevedę bernėliai, nes
čia buriama kuri ar kuris metų bė-
gyje apšives. Negeru ženklų laiko-
ma, jeigu Kūčių vakarą į namus at-
silankęs svetys yra moteriškė. "Ap-
sukrios" šeimininkės susitvarko
taip, kad į namus vakare pirmas at-
silanko jaunas (arba net keli) vyrai.

nes tai reiškia laimę namams. Ki-
tos šeimininkės neneša sąslavų iš
namų, jas degina arba palieka ryt-
dienai. Jei Kūčių vakarą kas gauna
pinigų - geras ženklas - turės jų
per visus metus. Pasakojama (net
ir tikima), jog Kalėdų naktį šuliniuo
se vanduo pavirstąs vynu, o tvartuo
se gyvuliai savo tarpe prašneka žm-
nių kalba ir buria savo šeimininkų
ateitį. Esą, tas stebuklas trunka tik
akimirka ir nuodėmingas žmogus
to girdėti negali.

Visa tai gražu, žaisminga, Papro-
čiai, sakysime, prietarai gražiai ro-
mantiški, prasmingi, praturtina ir
paįvairina žmonių kasdieninę buitį
ir yra užsilikę iš tolimos... tolimos
legendarinės praeities.

Nėra kitų tokia taip gilia simboli-
ka turtingų švenčių, kaip Kalėdos.

Prisimena man 1942 metai... Su
jaunų vyrų būriu tada buvau ten, -
"Rytuose", arčiau fronto. Žiema bu-
vo "pikta". Maistu, danga, avaline ir
amunicija aprūpinimas šykštus. Ar-
tina klastingo pasaulio-priešo kai-
mynystė ir dažnai besikartojančios
įvairios "piktos" jo išdaigos, slėgė
ir be to nelengvą sargūno buitį... Ka-
lėdoms iš namiškių gauta maisto.
Vyrai "suorganizavo" skaidriosios
po gurkšnelį ir taip pakūčiata. Bu-
vo didelė graži eglaitė, tik be žibu-
čių... vien stora sniego danga tepri

- pabaiga 7 puslapyje -

Skaitytojai Rašo

KUR MŪSŲ JAUNIMUI LITERA-
TŪRA ?

Tokia antrašte LL nr. 24 tilpo
straipsnelis. Jame daug gražių min-
čių, bet ar kartais p. J. Rutkus ne-
silaužia ir atviras duris ?

Pastaraisiais metais LB Kultūros
Fondas (2642 West 15 St. Chicago,
ILL 60608) yra išleidęs S. Jonynie-
nės-Lietuvos laukai, kaina \$3, A. Ty-
ruolio-Ten kur Nemunas banguoja,
kaina \$3,50 ir J. Plačo-Gintaras -
\$4. Šios knygos yra perėjusios įvai-
rias komisijas ir pripažintos tinka
momis lituanistinių mokyklų suk-
tesniesiems skyriams. Tuo labiau
jos tinka mūsų jaunimui, kurie, da-
žiausia dėl tėvų kaltės, nelanko litu-
anistinių mokyklų. Deja, virš trijų
metų aš buvau KF valdyboje ir ži-
nuu, kaip sunkiai einasi šių knygų
platinimas.

Ilgus metus išstarnavęs Lietuvos
pasienio apsaugos sargyboje Alfon-
sas Nevardauskas parašė puikią

Immediate openings for
MEDICAL TECHNOLOGIST -
A.S.C.P. for new hospital with
latest equipment and facilities. Ex-
cellent starting salary and fringe
benefits. Position available now or
after first of year. Call collect.
Lester L. Lamb, Administrator

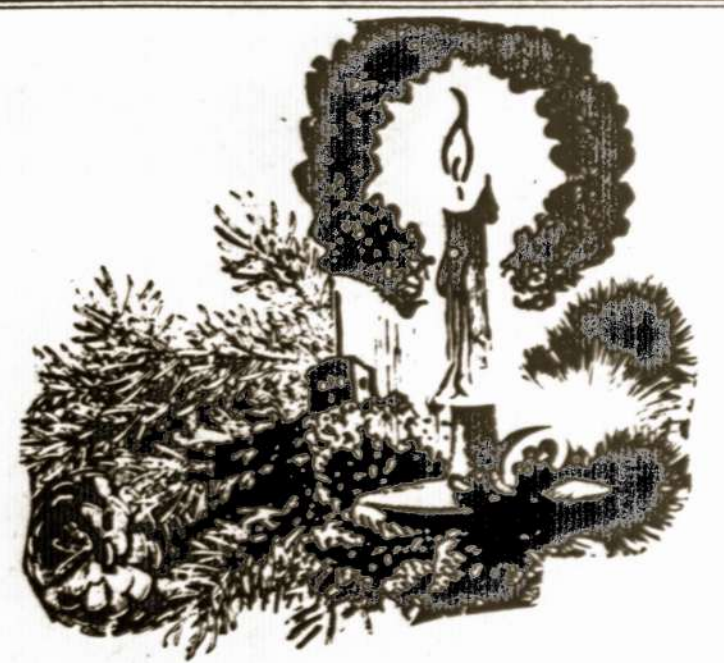
R. J. REYNOLDS-PATRICK
County Memorial Hospital
Stuart, Virginia Phone 694-3154

DIE - SETTER

We have jobs available for
men who had experience in
setting up press brakes and
punch presses. Knowledge of
Wales Stripit and Steel rule
dies is required. Must have
own tools. Good starting sal-
ary and company benefits.

Rock - Ola Mfg. Corp.

800 No. Kedzie Avenue
NE 8-7600

LINKSMŲ KALĖDŲ ir LAIMINGŲ NAUJŲ METŲ TERRA

KNYGŲ LEIDYKLA IR KNYGYNAS

LAIKRODŽIAI, BRANGENYBĖS,
PAPUŠALAI, ĮVAIRŲ KRISTALO
DIRBINIAI, KERAMIKOS, ODOS IR
PORCELANO MENIŠKI DALYKAI,
STALO SIDABRAS, PATEFONO PL
KŠTELĖS, LIETUVIŠKOS KNYGOS.

Savininkas
V. CIVINSKAS

*****

3237 WEST 63 Street
CHICAGO, ILL

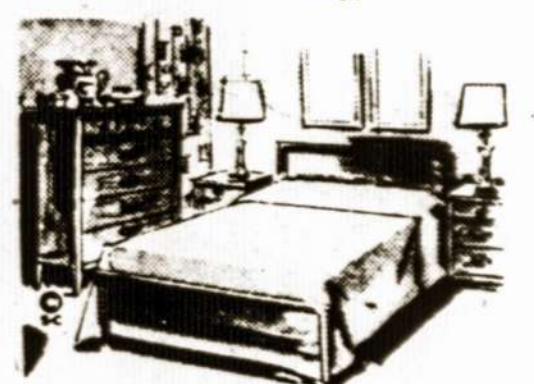
Telefonas - 434 - 4660

Creetings

MERRY XMAS AND HAPPY
NEW YEAR
From

MORTON CAB CO - 5333 W. Cer-
mak Rd. CICERO.
GU 4-2100 OL 2 -1606

LINKSMŲ Laimingų Naujų
KALĖDŲ Metų!

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 WEST ROOSEVELT RO
Chicago 8, Illinois
Sealey 3-4711

Felix A. Raudonis

TINKAMI ROBAI DUODA
GERĄ SAVIJAUTĄ

D E M E S I C !
Pas mus Jūs rasite vyrui
pasaulį! - Mes galime Jus
aprengti nuo galvos iki ko-
jų. Puikiausias pasirinkimas
geriausių gaminų
BOTANY "500" kosciūmai
ir paltai. Manhattan
marškiniai, LEE ir DIS-
NEY skrybelės. Krau-
tuvė atidaryta
kasdien ir sek-
madieniais nuo
10 iki 4 v.

H. SEIGAN

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Av., Chicago 9, Ill. Telef: YA 7-1272

Čia gausite gerą prekę pigesne kaina ir ilgesniam iš-
mokėjimui be nuosimčių!

Mandagus patarnavimas Lietuvių kalboje.

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

LITHS METINIS SUSIRINKIMAS įvyko gruodžio 8d., kuriame išrinkta nauja Lituanicos Valdyba: R. Kožėnas, J. Juška, A. Jurkšaitis, J. Pleiry, A. Martinkus, R. Libus ir Česniauskas. Revizijos Komisijon- L. Juraitis, H. Jeningas ir J. Juška.

1963 metais viso sulosta 41 rungtynės. Laimėta 22, lygiomis 12 ir 8 praloštos. Bendras įvarčių skaičius 110-72 Liths. naudai. 1963m. galutinė I-mos div. lentelė- 1) Wings 24 t. 2) Liths 17 t. 3) Atlas 16 t. toliau seka iš eilės Lighting 16, Wanderers 15, Necaxa 12, S. Joe 7 ir Sparta 7 t.

CHICAGOS ŽINIOS

LSK Neris tinklininkės dalyvauja Gage parko lygos pirmenybėse. Joms vadovauja ilgametis Neris treneris Z. Žiūpsnys. Pirmenybėse žaidžia ir naujai susikūrusi "Audra".

* LFK LITUANICA Naujų Metų sutikimą ruošia Lietuvos Auditorijoje. Įėjimas - \$3. Kvietimai gaunami LITHS KLUBE - 2622 W 69 St.

* ASK Lituanica, pirmą Kalėdų dieną, Lietuvos Auditorijoje rengia šokius. Paremkime akademikus at-

Sporto Žinios

SPORTO ŽINIŲ SKYRIŲ VEDA - J. PLEIRYS

Visos sportinės žinios ir nuotraukos siunčiamos šiuo adresu: 6658 So Rockwell St. Chicago 29, ILL. Telefonas - PR 8 - 8868

silankydami į šį smagų pobūvį.

* ASK Lituanicos kombinuota krepšinio komanda dalyvauja Foster parko pirmenybėse. Rungtynės vyks ta penktadieniais - vakarais - 83 St ir Loomis - pietuose.

JAV LIETUVIAI Į AUSTRALIJĄ

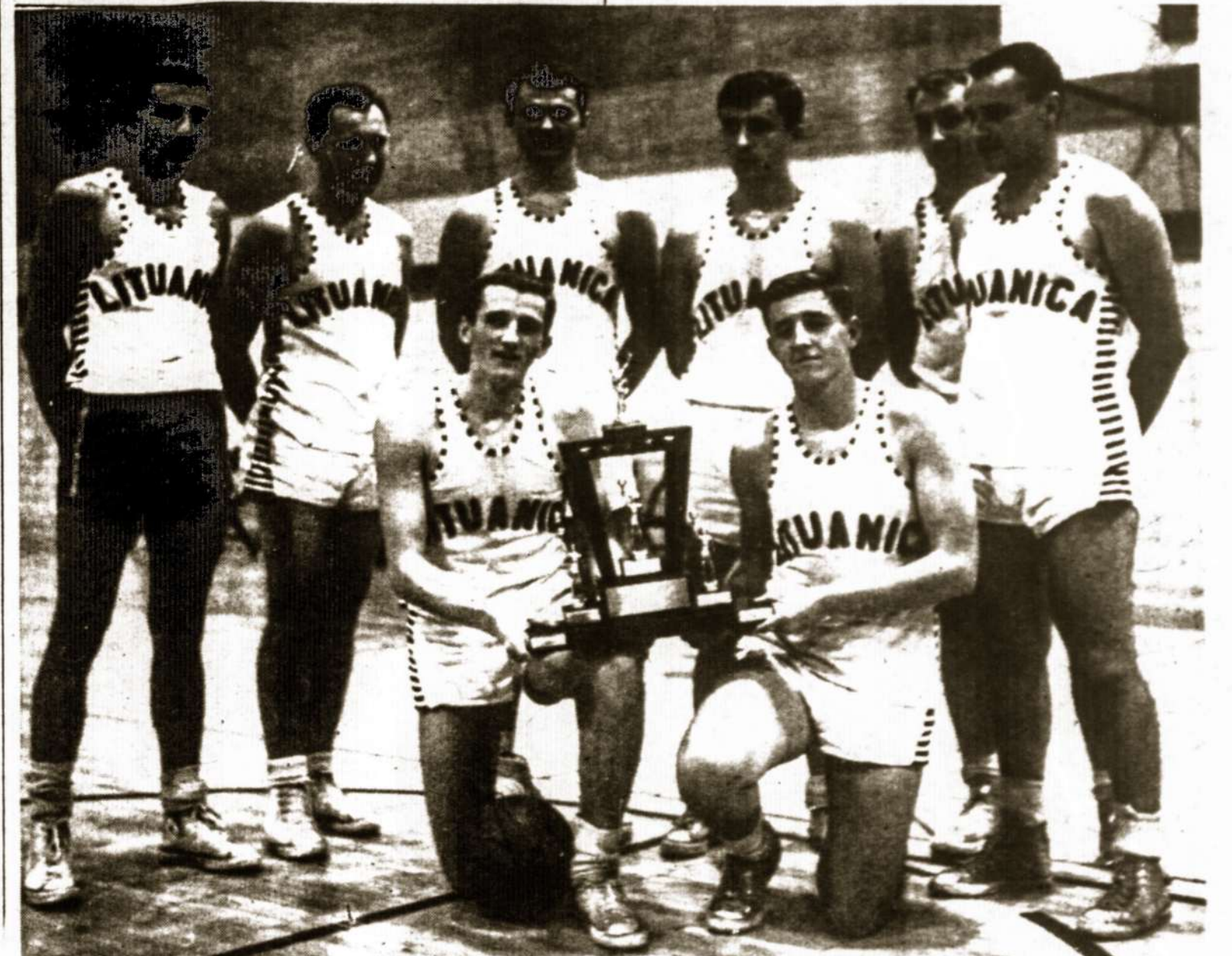
Jau anksčiau spaudoje buvo rašyta, kad daromi žygiai mūsų krepšinininkų išvykai į Australiją. Dalykai realizuojasi gerojo pusėn. Clevelande įvykusiame šiaurės Amerikos FA Sąjungos suvažiavime nutarta kelionę ruošti 1964m. liepos-rugpjūčio mėn. Numatoma visa eilė rungtynių su australų klubais ir žinoma, su lietuvių komandomis. Su-

važiavime paaikškėjo, kad didelę dalį išlaidų padengs australiečiai, bet jų nemaža dalis reikės sukelti čia. Prisimenant prieš keletą metų išvykos pasisekimą į pietų Ameriką ir puikų Lietuvos vardo išgarsinimą, manoma, kad visuomenė supras tokių išvykų reikšmę ir gausiai ją parems. Išvykai jau ruošiamasi.

* Gruodžio 1d. įvykusiose futbolo rungtynėse Lituanica lengvai sudorojo meksikiečių Tanners 7-1 (1-1) Tanners III div. stovi antroji vietoj. Įvarčius pelnė - Georgas 4, H. Jenigas 2 ir Pudimaitis 1.

* Gruodžio 8d. įvykusiose draugė

kose rungtynėse LITHS įveikė I-mos div. vokiečių Wanderers 3-0. Prie-

ASK LITUANICOS krepšinininkai, tretį kartą laimėję Lietuvos Gen. Konsulo Dr. P. Daužvardžio pereinamą dovaną. Iš kairės (klupi) Miknaitis ir Baliūnas, stovi - Germanas, Dirvonis, Šakalys, Kaunas, Bosniakas ir Kamarauskas. Nuotrauka - P. Petručio

KALĖDOS - tąsa iš 6 puslapio

degtą. Bet ji buvo graži!

Po Kūčių vakarienės suskambėjo lietuviška kalėdinė giesmė, pora jau trijų dainelių. Išgirdę tai, išartimiausių būstinių susirinko vokiečiai kariai ir susižavėję, susijaudinę klausė mūsų dainų... Šventos Tylios Nakties mistika visus suartino, visus nukėlė į gimtųjų namų pastoges, pas šeimas...

Jei kas šiandien pasijustų vienišas... Viengungiai ar tie, kurie dėl kokių nors priežasčių savo namuose negalėtų surengti Kūčių, arba tie, kurie turi mažų vaikučių ir norėtų jiems parodyti kaip gražiai atrodo tautiškai papuošta eglutė ir daugumas šiame rašinėlyje paminėtų apėigų, - teatine ir ALVUDO rengiamas Kūčias gruodžio 22 d. (sekmadienį) 2 val. p. p. Gage Parko rūmuose - 2411 West 55 st). Kūčių vakarienės stalą, kiek teko girdėti, puoš net 22 skirtingi lietuviškų tradicijų patiekalai! O Kalėdų Senelis (sako atvykęs iš Lietuvos) dalins vaikučiams dovanėles. Bus ir kita graži programa, kuriai vadovaus ALVUDO vaikų teatro direktorius A. Brinka.

KALPAS UOGINIUS

Linksmų Šv. Kalėdų Švenčių
LINKI
SOPHIE BARCUS
ŠEIMOS RADIO
ALDONA IR FELIKSAS DAUKAI
7159 S. Maplewood Ave. Tel. HE. 4-2413
CHICAGO 29, ILLINOIS

DAUG DŽIAUGSMO LINKI
ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ
METŲ PROGA

MARQUETTE
GIFT PARCEL SERVICE
2439 W. 69TH STREET CHICAGO 29, ILLINOIS
OFFICE TEL. WALBROOK 5-2737

ir
COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
LICENSED BY INTOURIST
3212 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL.

OFFICE PHONE 225-1864
SAVININKAI - V. ŽUKAUSKAS ir E. V. ŽUKAUSKAS

Linksmų Kalėdų švenčių
ir Laimingų Naujųjų Metų

LUCY'S FASHION DRESS SHOP &
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
SENDING PACKAGES TO S.S.S.R.

GAUSUS MADINGŲ SUKNELIŲ
PASIRINKIMAS

Didelis siuntiniam tinkamų medžiagų pasirinkimas. Žemos kainos: pvz. 6 vyrų kostiumams medžiaga tik \$33, o su persiuntimu tik \$68,50! Galima ir prie atneštų siuntinių dasipirkti įvairių prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Galit patys per Daniją sudaryti maisto bei kitokius siuntinius L. KAVALIUSKAS Savininkė

LAFAYETTE 3-2021
3305 S. HALSTED ST.
CHICAGO 8, ILL.

DAUG DŽIAUGSMO LINKI
ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ
METU PROGA

Stephanie's Beauty Shop
SPECIALIZING IN PERMANENT WAVING
AND HAIR TINTING

3120 SO. HALSTED ST. CHICAGO ILL. VI 2-6074

Gardžiausia duona - bulkurė, sausainiai - tortai

BRUNO KEPYKLOJĖ
KEPA LIETUVIŠKĄ DUONĄ

BRUNO KEPYKLA

Kas Valgo Bruno Duoną
Visad Žydi Kaip Agonai!

Sav. BRUNO MACIANSKIS
3339 So. Lituanica Ave
Tel- CL 4-6376

Taupykit ir Skolinkit Pinigus Amerikos
Lietuvių Sostinėje - Marquette Parke

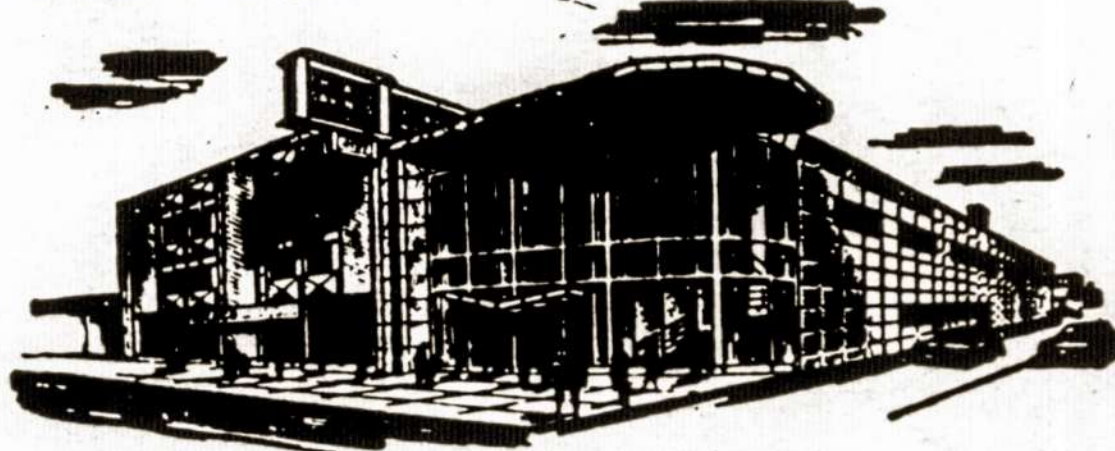
VALANDOS:
Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet
Antrad. nuo 9 iki 4 popiet
Trečiad. uždaryta visą dieną
Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet
Penktad. nuo 9 iki 8 popiet
Seštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

4 1/2% anticipated dividend
on investment accounts

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kiemais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena idomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apdraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.

Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje - Marquette Parko apylinkės centre.

Current Dividend up to 4 1/2%

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GROvehill 6-7575

PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE
PARAMA-
2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAŲYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS	5th \$4.98	CO TAILS MANHATTAN OR	
GERMAN BRANDY	5th \$3.98	MARTINI kvorta	\$2.98
CANADIAN WHISKEY	5th \$3.98	ZELLER SCHWARZ KATZ	\$1, 29
VODKA pilna kvorta	\$3.59	(vokiškas vynas)	
KRON BRANNVIN		NAPOLEON FRENCH BRANDY	\$3, 35
AQUAVIT (švediška)	5th \$3.98	BORDEAUX pranc. vynas	5th \$0.98

Laisvoji Lietuva

911 West 32 St.
CHICAGO 8, ILL
Telef.: FR 6-5416

Kas ir kur?

Laisvoji Lietuva dėkoja Bičiuliams už aukas:

- 1) Dr. V. Misiulis ..... \$ 10
- 2) K. Petrauskas ..... \$ 5
- 3) A. Rimkus ..... \$ 5
- 4) J. Šarūnas ..... \$ 3
- 5) S. Lekutis ..... \$ 2

Amerikos LAS Vietininkijos Valdyba pasiskirstė pareigomis, pirminkas Jonas VIRBALIS, pavaduotojas ir organizacinio sk. vadovas J. BALCIŪNAS, sekretorius - Z. PEC KUS, išdininkas - A. JUOZAITIS ir Kultūros ir Propagandos vadovas -

J. VALIUŠAITIS. Vietininkijos bus-tinė yra Clevelande.

Mūsų bičiulis Pr. Kavaliauskas jau kuris laikas guli ligoninėje po operacijos. Yra vilties, kad jis šv. Marijos ligoninė galės aplėisti tuoj po Naujų Metų. Mūsų geriausi jam linkėjimai sveikatos ir greito pasveikimo!

JAV LB Tarybos rinkimai įvyks 1964m. gegužės 9-10 d. Rinkimai bus pravedti apygardomis.

ADELAITĖS (Australija) Ramovėnai Tautos Šventės metu išsirikia-vę vėliavų nuleidimui Lietuvių Namų kieme. Nuotrauka - V. Budrio

Išleiskite - laukiame !

Algirdas Gustaitis

Prieš keletą metų "Laisvoje Lietuvoje" spausdinti nuostabiai įdomūs atsiminimai, pavadinti "Kontržvalgybos kova Lietuvoje", turiu pri-

sipažinti, buvo įdomiausia laikraščio dalis. Skaitytojai pirmiausia griebdavę už tos atkarpos. Bet kodėl anie atsiminimai nepa-

Linksmų Kalėdų Švenčių - Laimingų Naujų Metų !

PETKUS

TĒVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET
Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th AVE., CICERO
Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

Aikštelė automobiliams statyti

sirodo atskira knyga?

Dabar "LL" spausdinami kiti irgi nuostabiai įdomūs atsiminimai apie lietuvių partizanų veiklą ir kovas bolševikų okupuotoje Lietuvoje, pavadinti "Lietuvos Milžinai". Juos taip pat ne tik reikia, bet ir būtina išleisti atskira knyga.

Leidėjas gali būti tikras, - nuostolių neturės. Tokios knygos kur kas įdomesnės už daugumą naujų romanų naujų novelių knygų. Jos trauks ir jaunimą, kels didžią pagarbą mūsų pogrindžio veikėjams, mūsų partizanams.

Knygos turėtų būti iliustruotos aprašomais įvykiais, gal autoriams patikslinant dailininkų piešinius.

Be paprastų laidų, galėtų būti ir puošnesnioji, sakysime, lietuviškon drobėn įrišta.

Tūkstančių tūkstančiai, gal niekaip tiksliai nesuskaitysimi didvyriai lietuviai partizanai, pogrindžio veikėjai nuostabiu atkaklumu kovėsi dėl nepriklausomos Lietuvos! Jų tūkstančių tūkstančiai krito karžygio mirtimi, amžinam miegui. Iš nedaugelio išlikusių gyvų labai nedi delis skaičius pasiekė Vakarų pasaulį; iš jų pajėgūs parašyti nuostabiai puikius atsiminimus, kokius čia minėjau, turėtų stengtis išleisti knygomis, nes periodikoje spausdinami dalykai nėra ilgalaikiai.

Tai privaloma padaryti kritusių didvyrių amžinam atminimui.

Nevilkinkite, nes laikas pražūtin nusineša daugelį gražių atsiminimų

GRUODZIO 17 PRISIMINUS atkelta iš 3 pusl.

ti, o beto, vyriausybei nereaguojant į gautus perspėjimus, dešinieji vėl sugrįžo į perversmo rengėjus.

Tenka pabrėžti, kad perversmo pasisekimas buvo abejotinas, nes ne tik daugumas provincijų igulų karininkai nežinojo apie tai, bet ir su kai kuriomis Kauno igulos dalimis nebuvo turėta tuo reikalu ryšių.

Buvo tikra, kad dalyvaus 2 pėst. pulkas su pulko vadu pulk. Petruičiu ir gusarų pulkas, vadovaujamas jaunesniųjų karininkų. To pulko vadovybė buvo svetimšalių arba neprietarinių sukilimui rankose. Daugu ma palankių perversmui karininkų, taigi ir dalyvių, buvo Karo aviacijoje, Karo technikos kursuose, šarvuose ir centrinėse įstaigose. Sukilimo dalyviai gerai žinojo kas juos laukia nepasisekimo atveju. Tik išoriniai valstybei pavojai nulėmė pasiryžimą.

Perversmo data buvo nustatyta gruodžio 17d. 02: 30 val. ryto, nes tą dieną buvo prez. K. Griniaus 60 metų gimtadienis ir visų provincijos divizijų bei pulkų vadai su delegacijomis buvo suvažiavę jį pasveikinti. Tik po perversmo jie buvo painformuoti ir sutiko apie tai pranešti savo dalims.

Perversmo eigos čia neliesiu. Noriu tik pabrėžti, kad Vyr. Štabo viršininkui pulk. Škirpai sugebėjus ištrūkti iš atvykusių jį areštuoti karininkų, užaliarmavus Karo policijos mokyklą ir atvedus ją prie Kauno komendantūros, esančios prie pat sukilėlių užimto Vyr. Kariuomenės Štabo, perversmo pasisekimas buvo pakibęs ant labai plono siūlo. Sukilimo pasisekimą nulėmė valdžios patikėtinių kariuomenėje, - šiuo atveju Vyr. Štabo viršininko neryžtingumas greitai duoti įsakymus sukilimui neužangažuotiems dalių vadams. Perversme dalyvavę kareiviai apie sukilimą nežinojo. Bet ir štabo viršininkas nežinojo, kad Kauno iguloje 5 pėst. pulkas, atskira artilerijos grupė A. Panemunėje ir 3 artilerijos pulkas bei Kauno technikos dalys - Šančiuose, nebuvo perversmui įtrauktos, tad jei būtų gavusios įsakymų, būtų išėjusios prieš sukilėlius.

Įvykdę perversmą, džiaugdami, kad rizikingu žygiu išgelbėjo Lietuvos laisvę nuo išorės priešų, jaunieji karininkai perdavė valdžią kaip jiems tuomet atrodė patikimas dorų valstybininkų rankas ir pasitraukė prie kasdieninių-tiesioginių jaunųjų karininkų pareigų.

Jokios asmeninės naudos nebuvo tikėtasi ir nebuvo turėta.

Kai vėliau valstybinis gyvenimas buvo aiškiai nukrypęs netinkamais keliais, vėl veik visų tų pačių karininkų pastangomis buvo norėta atitaisyti nenumatyta eiga. Šį kartą jau su atlyginimu: kalėjimais, pažeminimais, tarnybos praradimu.

DAUG DŽIAUGSMO LINKI ŠVENTŲ KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ PROGA

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

Gėlių parduotuvė

PUIKIOS GĖLĖS VISOMIS PROGOMIS
2443 West 63 rd. Street

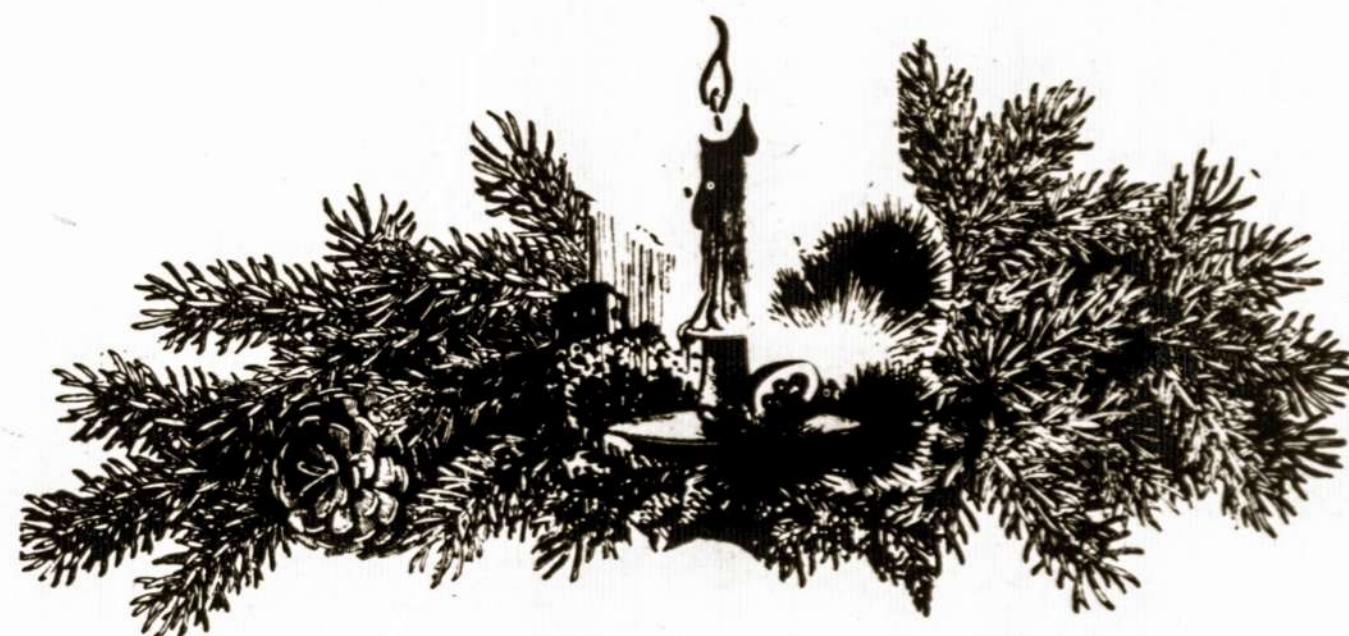
Telefonai PR 8 - 0833

ir

PR 8 - 0834

LINKSMIAUSIŲ KALĖDŲ ŠVENČIŲ

LINKIME VISIEMS CHICAGOS LIETUVIAMS.

Wedding Flowers

Lovick's
Florist

Decorations

Phone
YArds 7-7308

3316 SOUTH HALSTED STREET

Chicago 8, Ill.

Linksmų Šventų Kalėdų ir Laimingų Naujų Metų

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

LINKSMŲ KALĖDŲ

ir

LAIMINGŲ BEI SĖKMINGŲ

1964 METŲ

VISIEMS DRAUGAMS. BICIULIAMS, PRIETELIAMS IR VISIEMS CHICAGOS

LIETUVIAMS LINKI

Brighton Bakery

2457 WEST 46 PLACE

Telf. VI 7-1250

Savininkas -

Feliksas Mackevičius